

«Жаңажол жалпы білім беретін мектебі » КММ

***Арнайы педагогтың 2024-2025 оқу жылында
атқарылған жұмыс туралы есебі***

Арнайы педагог: Т.Арапова

2024-2025 оқу жылында «Жаңажол жалпы білім беретін мектебі коммуналдық мемлекеттік мекемесі»

Арнайы педагог маманының жылдық жоспарына дамыту және тәрбиелеу жұмыстары жүргізілді.

Жүргізілген арнайы педагог маманының түзете – дамыту төмендегідей кезеңдермен өтті.

1. Диагностикалық кезең:

1. Баланың психо-физиологиялық қалпын үнемі және жан-жақты зерттеу.
2. Сөйлеу тілі бұзылыстарының әр түрлі деңгей формаларын зерттеу.
3. Таным әрекеттерінің бұзылу белгілерін, деңгейін анықтау.

2. Коррекциялық дамыту кезеңі:

1. Баланың даму қалпын ескере отырып қадамдылық бағытта оқыту процессін жүргізу.
2. Түзете – дамыту жұмыстарына ата – аналарды енгізу, тығыз байланыста болу.
3. Әр жас кезеңіне сәйкес танымдық әрекеттерін дамыту.
4. Баланың сақталған компенсаторлық мүмкіншіліктерін зерттеп, анықтап, ескере отырып «Жеке Дамыту Бағдарламасын» құру.

3. Тәрбиелеу кезеңі:

Баланың отбасындағы, қоғамдық орындардағы мінез-құлқын, жеке тұлғаның қоршаған ортада өзін-өзі ұстауға, жаңа ортаға үйренуіне қажетті жағымды қасиеттерін тәрбиелеу.

2024-2025 оқу жылында арнайы педагогтың көмегін 13 бала алды, олардың ішінде:

10 бала – дислалия

2 бала – дизартрия

1 бала—сложный дислалия

Балаларды бақылау нәтижесінде биылғы оқу жылында мектепшілік логопунктке бақылау жұмыстарының қорытындысы бойынша 13 бала тіркеуге алынды. Оның ішінде 1 бала 5-ші сыныптан, 4 бала 2-ші сыныптан, 3 бала 3-ші сыныптан, 5 бала 4-ші сыныптан әр балаға жеке жұмыс жоспары құрылып, тіл кемістігі бар балалар тіркеуге алынып, түзету сабақтары жүргізілуде. Түзету сабағы аптасына 2 рет сөйлеу тілінде кемістігі бар балалармен жекелей және топтық сабақтар жүргізіледі. Оқушылардың барлығына жеке даму картасы толтырылған. Әр оқушыға сабақ жоспарлары құрылған. Ата-аналардың өтініші толтырылып, балаларының сабаққа қатысуына берді. Мұғалімдермен және ата-аналармен тығыз байланыста жұмыс істеймін.

Жалпы тілінің дамымауының әртүрлі деңгейіне байланысты құрылған жеке дамыту бағдарламасы бойынша қойылған төмендегідей мақсат-міндеттері:

- сөйлеу тілінің түсінуін қалыптастыру;
- енжар және белсенді сөздік қорларын дамыту;
- белсенді сөйлеу тіліне ынталандыру дамыту;
- байланыстырып сөйлеу тілдерін дамыту, заттық және сюжеттік суреттер бойынша сөздер, сөйлемдер құрауға ынталандыру;
- сөйлеу тіліндегі қалыптасқан дыбыстарды толық анықтап, дыбыстарды қою және бекіту жұмыстарын жүргізу;
- сөйлеу тілінің лексикалық–грамматикалық құрылымын дұрыс қалыптастыру;
- фонематикалық қабылдау, есте сақтау, сараптау және талдау анализ синтез жүргізу;

Түзету сабақтарының нәтижесі тапсырмаларды түсініп орындау, өз бетімен орындау, артикуляциялық жаттығуларды игеріп, сөздік қорларын жаңа сөздерімен толықтыру, кеңейту сияқты жетістіктерге қол жеткізуде.

Логопунктке тіркелген балалар тізімі:

к/с	Оқушының аты-жөні	Туылған жылы, айы -күні	Мектеп	ЖСН
1	Қалымбек Әлинұр	22.06.2017	Жаңажол	170622500692
2	Набихан Мансұр	08.09.2017	Жаңажол	170908505291
3	Дастан Айару	22.05.2017	Жаңажол	170522602621
4	Нұрдаулетқызы Аяла	20.10.2017	Жаңажол	171020603049
5	Сапаралы Раяна	02.01.2016	Жаңажол	160102600362
6	Нұрлан Абдулазиз	21.12.2016	Жаңажол	161221503442
7	Абдрахман Алихан	23.01.2016	Жаңажол	160123500132
8	Рысалы Исмайл	01.05.2015	Жаңажол	150501501490
9	Алихан Алинұр	30.09.2015	Жаңажол	150930502243
10	Асқат Алимнұр	10.06.2015	Жаңажол	150610500247
11	Қалымбек Нұрәли	28.04.2015	Жаңажол	150428500189
12	Сайдахмет Мирас	02.09.2015	Жаңажол	151102501850
13	Сапаралы Дияр	15.08.2014	Жаңажол	140815500705

Баланың сөйлеу тілін бұзылуын әртүрлі жаттығулар арқылы түзету жұмыстары логопедиялық сабақтарда жүргізілді. Логопедиялық түзету сабақтарының мақсаты: сөйлеу тілі бұзылған бастауыш оқушыларын анықтап, диагностикалық бақылау жүргізу арқылы білім беру және түзету жұмыстарын жүргізу.

Сөйлеу тілі бұзылған балаларға, атап айтқанда логопед балаларға жекелей және топтық сабақ кестелері, сабақ жоспарлары құрылды.

Сөйлеу тілі бұзылған оқушыларға сабақ жоспарлары баланың даму қабілетіне қарай бағытталып құрылды.

Дислалия бұзылыстары бар балалармен келесі жұмыстар жүргізілді:

Фонетикалық есту қабілетін дамыту үшін лексикалық тақырыптары мен дыбыстар дағдыларына байланыстырып айтылуы бойынша ерекшеліктерімен таныстырылды. Оқушылар тілдік емес дыбыстардан әуенді ойыншықтар, тұрмыстық шулар дыбыстарын ажыратып үйренді.

Белсенді еліктеп сөйлеу әрекетін дамыту жұмыстары жүргізілуде сөйлеу тілінің белсенді сөздік қорын дамыту үшін арнайы сұрақтармен байланыстырып сөздік қорлары кеңейуде. Сөйлеу тілінде «етістіктер», «есімдіктер», «зат есім», «сын есім», «есімшелерді» дұрыс қолданып үйренуде. Сөйлеу тілінің қарым – қатынастық сөздік қорын дамытуға «Бауырсақ», «Шалқан» ертегілерінің кейіпкерлеріне бөлініп, дауыс ырғағын өзгертіп үйренді. Сюжетті суреттер бойынша екі, үш құрылымды сөйлем құрап, үш – төрт сериялы сюжетті суреттерден әңгіме құрастырады. Дыбыстану қатарына келетін болсақ дауысты дыбыстар қатарын дұрыс айтылуын қадағаланып, «еріндік» [П], [Б], «бұғақтық» [К], [Ғ], «ызың» [Ш],[Ж], «ысқырық»[С], [З] дыбыстарына түзету

жұмыстары жүргізілді. Артикуляциялық аппараттың қимыл-қозғалысын ескере отырып, балаға логопедиялық емдік-уқалау жасалды.

Дизартия бұзылыстары бар балалармен келесі жұмыстар жүргізілді: тілдің икемсіздігіне байланысты артикуляциялық жаттығулар қатары жасалды. Ол тілдің «қазықша» қалпын жасауға, оны жоғары күрек тіске тіреуге, бүйірден ауа жолын ашуға бағытталуға көмек берді. Артикуляциялық жаттығулар тілді кезекпен жалпайту немесе жіңішкерту, «күректей», «қазықтай» ұшымен төменгі, жоғарғы еріндерге тигізу, айналдыра жалау, тіс пен ерін арасын жалау, тілді тіс пен ерін арасында, жоғары-төмен жүгірту, тілді оң, сол ұрттарға кезек тигізіп ұстап үйренді.

Арнайы педагогикалық диагностикаға ПМПК қорытындысы бар 13 оқушы және мектеп мұғалімдерінің сұраныстары бойынша (7-форма) 10 ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы диагностикаға алынды. Барлығы 23 оқушы арнайы педагогикалық диагностикадан өткізілді.

Оқу жылы аяқталып, келесі оқу жылына оқушыларды диагностикалау мақсатында 30-мамырда Педагогикалық-медициналық психологиялық кеңес беру мамандары мектеп базасында Үйден оқытылатын оқушыларды және Логопункттегі оқушыларды тексеруден өткізді.

Ұйымдастырушылық жұмыс

Қыркүйек айының 1-15 аралығында ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларға терең педагогикалық диагностика жүргізу мақсатында оқу бағдарламаларына сәйкес дидактикалық материалдар, оқушының сабақтағы іс-әрекетіне бақылау формалары (форма 2а, 2б), оқушылардың негізгі оқу пәндері бойынша оқу жетістіктерінің бланкілері дайындалды. Оқу жетістіктерінің бланкілері негізгі пәндердің (математика, қазақ тілі) оқу бағдарламаларының мазмұны негізінде жасалды. Мектептің психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі құрылып, мамандар құрамы, жылдық жұмыс жоспарлары және психологиялық-педагогикалық қолдау

қызметі отырыстарының жылдық жұмыс жоспары бекітілді. Сонымен қатар, ата-аналарға кеңесті тіркеу журналы, мектеп мұғалімдеріне кеңесті тіркеу журналы, оқушылардың сабаққа қатысуын тіркеу журналдары бекітілді.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің мамандары (арнайы педагог, педагог-логопед, педагог-психолог) оқушылардың сабақтарына қатысып, бақылау хаттамалары (форма 2а, 2б) толтырылды.

Ата-аналармен сұхбат және сауалнамалар (1а, 1б формалары), оқушылардың коммуникативті паспорттары толтырылып, зерттелінді.

Терең арнайы педагогикалық диагностикада оқушылардың негізгі пәндердің оқу бағдарламаларын (математика, қазақ тілі, әдебиеттік оқу, жаратылыстану) меңгеру деңгейі анықталды, оқу жетістіктерінің карталары толтырылды. Оқушылардың оқу қиындықтарының көріністерін және олардың себептерін арнайы мамандар (арнайы педагог, педагог-психолог, әлеуметтік педагог) анықтап, ұжымдық талқылау жүргізілді. (Әр оқушыға 3-форма, 4-форма, 5-формалары толтырылды).

Оқушыларға түзету дамыту жұмыстары жүргізіліп, ойын тапсырмалар, дидактикалық ойындар, жаттығулар арқылы ойлау, есте сақтау қабілеттері, саусақ жаттығулары арқылы ұсақ қол моторикасы дамып, оқу әрекетінде сабаққа қызығушылығын арттыру жұмыстары жасалды. Оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, әр оқушыға жеке-жеке оқу бағдарламасы құрылды.